
Mededelingenblad van het Sint Jozefkoor

Maart 2018, jaargang 28, nummer 1

Verbondenheid

Beste koorleden

Onlangs las ik in de rubriek 180° van de Volkskrant een artikel over de Egyptische Nahed Selim. Deze tolk-vertaler vertelde hoe zij in de loop van de tijd een totaal andere kijk kreeg op het begrip “individuele vrijheid”. Als afgestudeerd literatuurwetenschapper was het haar volste overtuiging dat individuele vrijheid leidt tot gelukkige burgers en een gelukkige samenleving. Het geeft je de ruimte je eigen belangen te beschermen en een waardig bestaan te leiden. De keuzevrijheid en hoge welvaart maken de westerse samenleving tot een paradijs. Gelet op de vrijheidsbeperkingen voor vrouwen in een land als Egypte kan men zich een dergelijke overtuiging wel voorstellen. Dit geloof in vrijheid paste zij ook toe op haar relaties vanuit het motto “ik blijf zolang ik mij er goed bij voel. Zo niet, dan vertrek ik”. Radicale vrijheid als bron van een gelukkig leven.

Het bleek een vergissing.

Na een aantal persoonlijke drama’s waaronder haar scheiding als moeder van twee jonge kinderen kwam zij tot het inzicht dat deze overschatting van de persoonlijke vrijheid als drijfveer voor

persoonlijke keuzes je isoleert op je eigen eiland met als maatschappelijke consequentie eenzaamheid in een ontbindende samenleving. Voor een stabiele duurzame relatie is het noodzakelijk dat je een deel van je vrijheid opgeeft als verbintenis naar de ander. Dit inzicht deed haar besluiten zich als moslima tot het Christendom te bekeren. Zelf zegt ze daarvan: "Ik leef niet meer met de angst de vrijheid te verliezen die ik als moslimvrouw bevochten had. Sinds ik Christen ben is er een balans tussen vrijheid en verbondenheid. Wat ik in de islam miste vind ik bij de katholieke kerk: diepe verbondenheid met God en gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen. Dit geloof leert mij bescheidenheid en wat het belangrijkste is in het leven: omkijken naar anderen in plaats van hebberig je eigen verlangens en ambities najagen".

Zondag 25 februari hebben we de eerste TV-mis van dit jaar opgeluisterd. Daarmee hebben we uiting mogen geven aan diezelfde verbondenheid. Verbondenheid met God, de mensen in de kerk en de naar schatting honderdduizend mensen - zeg maar "virtuele" parochianen - die de Hoogmis thuis meevierden. Zoals gebruikelijk hebben we het beste van ons gegeven om de viering zo mooi mogelijk te maken. Dat geeft vertrouwen voor de eerstkomende uitzending van 8 april en wat daarna nog volgt.

Ik wens ons allen toe dat we - zolang het ons gegeven is - naar elkaar blijven omkijken en in verbondenheid onze taak als koor mogen blijven uitoefenen.

Hans van Saaze

Rooster Sint Jozefkoor maart - juli 2018

- Za. 03-03 geen repetitie
Zo. 04-03 derde zondag van de 40-dagentijd
Za. 10-03 repetitie
Zo. 11-03 vierde zondag van de 40-dagentijd
Za. 17-03 repetitie
Zo. 18-03 vijfde zondag van de 40-dagentijd
Ma.19-03 Sint Jozef; 18.30 uur rep. 19.00 uur H.Mis
Za. 24-03 repetitie
Zo. 25-03 Palmzondag
Do. 29-03 Witte Donderdag; rep. 18.30 uur, H.Mis 19.00 uur
Vr. 30-03 Goede Vrijdag; rep. 18.30 uur, viering 19.00 uur
Za. 31-03 Paaswake; rep. 21.00 uur, H.Mis 21.30 uur
Zo. 01-04 Pasen
Za. 07-04 repetitie
Zo. 08-04 TV-Mis; tweede zondag van Pasen
Za. 14-04 repetitie
Zo. 15-04 derde zondag van Pasen
Za. 21-04 repetitie
Zo. 22-04 vierde zondag van Pasen
Za. 28-04 geen repetitie
Zo. 29-04 vijfde zondag van Pasen
Za. 05-05 repetitie
Zo. 06-05 zesde zondag van Pasen
Do. 10-05 Hemelvaart
Za. 12-05 repetitie
Zo. 13-05 zevende zondag van Pasen
Za. 19-05 **Pas op!** geen repetitie
Zo. 20-05 Pinksteren
Za. 26-05 **Pas op!** Wel repetitie
Zo. 27-05 Drievuldigheid
Za. 02-06 repetitie
Zo. 03-06 Sacramentsdag-wereldkerkdag-jubileum pastoor; TV
-

Za. 09-06 repetitie
Zo. 10-06 tiende zondag door het jaar
Za. 16-06 repetitie
Zo. 17-06 elfde zondag door het jaar
Za. 23-06 repetitie
Zo. 24-06 Johannes de Doper
Za. 30-06 geen repetitie
Zo. 01-07 dertiende zondag door het jaar
Za. 07-07 repetitie
Zo. 08-07 veertiende zondag door het jaar
Za. 14-07 laatste repetitie voor zomervakantie

Verjaardagen

21 maart Wim Dor
24 maart Wim van Hugten
28 mei Gerard Akkermans

*Bestuur, dirigent en leden
feliciteren jullie van harte
en wensen jullie een fijne
verjaardag toe!*

Reacties op de tv-mis

Een reactie van Pastoor Seidel:

Dag Jos en andere koorleden,

Onderstaande reactie is slechts één van de vele.

Na de Mis aan de KRO telefoon en tot nu toe via mail en Facebook regent het bewonderende woorden voor het Gregoriaans zoals dat door jullie gezongen wordt, w.o. ook een aantal reacties uit Vlaanderen.

Wij vinden het misschien heel gewoon omdat we dat elke zondag live vieren, maar in den lande zitten mensen blijkbaar met open oren en openvallende mond voor de TV.

Op veler verzoek breng ik graag de complimenten over (voor Gods eer natuurlijk) en dank nogmaals voor hoe we vandaag samen hebben kunnen vieren.

Ondanks de vastentijd: een feest!

Met vriendelijke groet

Erik Seidel

De KRO-pastor stuurde onderstaande e-mail naar onze pastoor:

Dank voor de viering. Ik heb n.a.v. van deze Eucharistieviering 34 telefoongesprekken verwerkt.

Een aantal met pastorale inhoud maar daarnaast een groot aantal complimenten voor de prachtige viering en een mooi zingende schola!

Heel veel herkenning en waardering.

Met vriendelijke groet,

Pastor IWG Molenaar MEd

Pastoraal Team

kro-ncro.nl

Veel koorleden hebben lovende reacties gekregen via e-mail, telefoon of van mensen die hen aanspraken.

H.G.M. Dankers

3 dagen geleden

Het Gregoriaans was prachtig, tijdens deze hoogmis, waarin voor mijn zopas overleden oom Cor Smulders werd gebeden. De Sint Josefzangers doen het nog geweldig.

Reageren

👍 0 🗨️ 0

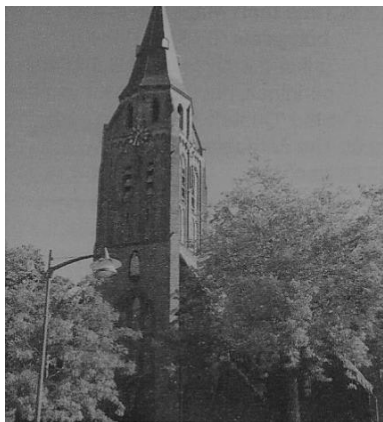
Aandacht voor ons koor via radio en krant en tv

Na ons parochieblad en Radio Omroep Helmond Klassiek, die aandacht besteedden aan de op handen zijnde tv-uitzending, volgde het ED met een klein stukje en de Traverse met een mooi stuk met foto. In Studio, de omroepgids van de KRO, stond een aankondiging met een foto van onze kerk.

Zaterdag 24 februari was het ED aanwezig bij de meezingmiddag om een filmpje te maken en een interview af te nemen. Deze middag, waarbij de vaste gezangen voor de volgende dag samen met het koor werden doorgenomen, was met 25 enthousiaste deelnemers goed bezocht. Op maandag 26 februari publiceerde het ED hierover een mooi stuk met foto (zie pagina 15)

Woensdagavond 28 februari werd in de kerk tijdens een mini-repetitie het geloofsgesprek opgenomen tussen Leo Fijen en dirigent. Op 8 april wordt dit gesprek voorafgaande aan onze tweede tv-mis uitgezonden.

TV-mis 25 februari

Rechtstreekse viering vanuit de
St. Jozefkerk in Helmond. Celebrant:
pastoor Erik Seidel.

► EUCHARISTIEVIERING 10.30 NPO 2

**Eucharistieviering
vanuit de Jozefkerk**

HELMOND

die gesproken heeft door de profeten

ik geloof in de ene, heilige, katholieke
en apostolische Kerk

Theo Driessen en het Gregoriaans

Hoe het gregoriaans naar Den Bult kwam en bleef.

Theo Driessen maakt voor het eerst kennis met het gregoriaans als student op het Klein Seminarie van het Bisdom 's-Hertogenbosch en raakt daarvan zeer onder de indruk. Hier wordt de kiem gelegd voor Driessen's liefde voor het gregoriaans. Het seminarie is niet wat hij ervan verwacht had en hij gaat naar de HBS. Daarna haalt hij op de kweekschool in Eindhoven het onderwijzersdiploma.

In 1924 wordt hij benoemd als onderwijzer aan de Sint-Jozefschool (oorspronkelijk Sint-Jozefsschool). In verband met ziekte eindigt de aanstelling na 2 jaar. Het schoolbestuur was op zoek naar een onderwijzer voor expressievakken zoals tekenen en zingen en zien in Driessen de juiste persoon daarvoor en in 1929 keert hij definitief terug op de Sint-Jozefschool. Intussen heeft Driessen in een demonstratieles onder leiding van Jos Lennards, met wie hij heel zijn leven bevriend zal blijven, kennis gemaakt met de Wardmethode en hij gaat cursussen volgen en richt op de Sint Jozefschool de Sint Jozefzangertjes op. In 1930 wordt Driessen op verzoek van het kerkbestuur dirigent van het herenkoor van de Sint-Jozefkerk en worden het herenkoor en het kinderkoor samengevoegd.

Driessen bleek een fervent voorstander te zijn van de Wardmethode die Justine Ward (1879-1975) speciaal schreef voor het katholieke lager onderwijs. Zij baseerde zich daarbij op de studie van het gregoriaans door Dom Mocquereau (1805-1875). Mocquereau baseerde zich op het begrip ritme: spanning en ontspanning; arsis en thesis. Voor Justine Ward het ideale uitgangspunt voor de muzikale vorming van kinderen.

Driessen gaat de leerlingen van de Sint-Jozefschool klassikaal (alleen aan de jongens die in de B-klassen zitten) zangles geven volgens de Wardmethode en al gauw krijgen tientallen jongens

ook zangles na schooltijd. Onder schooltijd worden huwelijksmissen en uitvaartdiensten opgeluisterd. Uiteindelijk stromen velen door naar het herenkoor.

In 1968 volgde Christ Koolen Driessen op als dirigent van het herenkoor die op zijn beurt werd opgevolgd door Silvère van Lieshout, toentertijd 19 jaar oud. Van Lieshout introduceerde later bij de Sint Jozefzangertjes ook andere muziek dan gregoriaans en polyfonie: zoals het Requiem van Duruflé en passiemuziek van Telemann en Bach (Johannes Passion).

Jos Leenen was in die tijd onderwijzer aan de Sint-Jozefschool, gaf zangles en Wardcursussen en zat in het Sint Jozefkoor. Bij afwezigheid van van Lieshout dirigeerde Jos het koor. Toen Silvère van Lieshout in 1991 vertrok kwam de muzikale leiding van het Sint-Jozefkoor als vanzelfsprekend in handen van Jos. Had het koor in de eerste decennia van zijn bestaan wel 100 leden, vandaag de dag zijn het er nog 15 waarvan de gemiddelde leeftijd zo'n 75 jaar bedraagt.

Omdat bijna alle koorleden werden opgeleid met de Wardmethode is het voor de hand liggend dat het koor door de jaren heen in hoofdzaak de lijn Mocquereau is blijven volgen. Omdat de kenmerken van het gregoriaans de koorleiding veel ruimte geeft tot eigen interpretatie zijn er tal van manieren waarop het gregoriaans wordt uitgevoerd. Zo heeft Jos ook zijn visie op het gregoriaans die hij met bezieling overbrengt op de koorleden. Meer lezen? Zie bulletin nummer 103 van maart 2010 van de Vereniging voor Latijnse Liturgie: Sint-Jozefkoor in Helmond – “geen vermaak maar lof aan God”. Heeft u dat niet (meer) dan kunt u bij de redactie van het mededelingenblad een exemplaar verkrijgen.

Wim van Hugten

De geest van Theo Driessen leeft voort met gregoriaanse zang in Helmond

VIDEO | HELMOND - Kyrie eleison, Grieks voor 'Heer, ontferm u'. Deze woorden zijn vaak als eerste regel in een smeekgebed te horen tijdens een rooms-katholieke mis. Een koorzanger die onderlegd is in Gregoriaanse zang weet ze wel met de juiste klank te zingen tijdens een eucharistieviering. Dit geldt meestal niet voor de doorsnee kerkbezoeker die met het misboekje in de hand meezingt.

Harry Weerts 25-02-18, 08:36 Laatste update: 27-02-18, 15:30

8

2 Reacties

Toch raken de kerkgangers in de Helmondse St. Jozefkerk op zondagochtend met hun zoetgevooisde stemmen de juiste toon. En dat kan heel Nederland zien op KRO-NCRV, dat zeven eucharistievieringen uitzendt, waaronder die in de markante kerk aan de Helmondse Tolpost. Aan de voorbereiding heeft het dan ook niet gelegen. Een dag eerder nog heeft dirigent Jos Leenen van het St. Jozefkoor de puntjes op de i gezet. Niet alleen met de koorleden, maar ook met overige Helmonders die op zondagochtend meezingen. De muzikaal leider riep niet-koorleden dan ook op om mee te komen zingen. En dus meldden zich een goede twintig kerkgangers voor de generale repetitie op zaterdagmiddag. Zonder uitzondering zijn ze aardig op leeftijd en ook is voor het gros de St. Jozefkerk geen onbekend terrein. Uiteraard passeert al snel 'Kyrie eleison' de revue. Hoe krijg je nu de perfecte e-klank uit de keel? „Door de letter -i van vis te zingen“, verklaart Leenen. Voor de leek klinkt het wellicht wat vreemd, maar aan de expertise van de Helmonder hoeft niet getwijfeld te worden.

Geheim

De finesse van het Gregoriaans kent Leenen na bijna zes decennia zingen wel. Het zaadje werd daarvoor al geplant toen hij zelf nog als ventje op de St. Jozefschool zat. De basisschoolkinderen uit de parochie in het hart van Helmond werden onder de bezielende leiding van schoolhoofd Theo Driessen grondig onderwezen in muziek, maar ook andere creatieve vakken. „En het stond ook jaren na mijn schooltijd op zo'n hoog niveau dat studenten en docenten van conservatoria uit Keulen en Washington naar Helmond kwamen. Ze wilden weleens zien en horen wat het geheim van de St. Jozefschool was. Eenmaal hier kwamen ze erachter dat Helmondse ventjes dingen konden die zij niet beheersten." Een van die huzarenstukjes was het vierstemmig zingen van de intro van Bohemian Rhapsody. „Daar waagde Queen zelf zich niet eens aan."

Leenen kon ten minste nog wat geheugensteuntjes inzetten, zoals geschriften met verschillende notaties. Meestal bevatten die een rode en een zwarte lijn. Zo weet een koorzanger wanneer hij welke toon moet aanslaan. Die luxe hadden de Gregoriaanse zangers die écht op de traditionele leest geschoeid zijn niet. Leenen: „Zij moesten al die missen uit hun hoofd kennen." Een klassering in hoge en lage tonen is volgens de dirigent dan ook vooral een hulpmiddel. „Vroeger trokken ze één lijn met een loden stift."

Mystiek en sfeer

Jos van Lieshout herinnert zich de oude geschriften met sierlijke krulletters nog levendig. De vader van organist Leontain ging net als Leenen naar de St. Jozefschool. Gregoriaanse zang prikkelde toen al zijn fantasie. „Het heeft een bepaalde mystiek en sfeer. De opbouw met ontspanning en inspanning is ook zo mooi." Maar verstaat hij alles wat hij zingt en hoort? „Nee, maar dat hoeft niet. Het maakt het juist zo mooi."